

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
we Wrześni
Organizator rodzinnej
pieczy zastępczej

BPZ.012.1.2025

50 p. D. Rewondowski
29.01

Września, dn. 29.01.2025 rok

STAROSTWO POWIATOWE
WE WRZESNI

29-01-2025

L. dz. 3344/25 Ilość zał. Podpis

Rada Powiatu Wrzeńskiego

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni zgodnie z art. 76 ust.4 pkt. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku w załączeniu przekazuje Sprawozdanie z Efektów Pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej we Wrześni za 2024 rok.

DYREKTOR
Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie
Olga Krukowska

Sporządziła:

Koordynator
Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej
Pedagog

mgr Justyna Wasielewska

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ WE WRZEŚNI ZA ROK 2024

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z dnia 2024 roku, poz.177 z późn. zm.) nakłada na powiat obowiązek zapewnienia dziecku pieczy zastępczej, gdy opieki i wychowania nie mogą zapewnić rodzice.

Zgodnie z art. 76 ust. 1 wymienionej ustawy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację zadania na podstawie art. 190 ustawy.

Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu Wrzesińskiego jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni. W wymienionej jednostce funkcjonuje Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Zgodnie z założeniami ustawy formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- Rodzina zastępcza:
 - spokrewniona,
 - niezawodowa,
 - zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- Rodzinny dom dziecka.

Funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej pełnią dziadkowie lub pełnoletnie rodzeństwo dziecka.

Rodzinę zastępczą niezawodową tworzą dalsi krewni, np. ciocia, wujek, albo osoby niespokrewnione.

Rodzinę zastępczą zawodową tworzą osoby niespokrewnione z dzieckiem, a jedna z osób tworząca tę rodzinę otrzymuje wynagrodzenie z tytułu wykonywanej pracy.

Zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego przyjmuje dzieci pod opiekę w sytuacjach nagłych i zajmuje się nimi przez krótki okres czasu, tj. do momentu wydania przez sąd postanowienia o ich dalszych losach.

W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej umieszcza się w szczególności dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, małoletnie matki z dziećmi, dzieci na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawie nieletnich.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, co do zasady, następuje na podstawie orzeczenia sądu. Rodzina zastępcza nie posiada pełni praw rodzicielskich, a ograniczenie władzy rodzicielskiej nie pozbawia rodziców biologicznych określonych praw i obowiązków dotyczących podejmowania decyzji w istotnych dla dziecka sprawach, między innymi: wyrażania zgody na leczenie lub przeprowadzenie zabiegu, wyboru kierunku edukacji, złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego czy paszportu. Rodzice biologiczni zachowują też prawo do kontaktu z dzieckiem.

Opieka rodziny zastępczej jest tymczasowa, z założenia nastawiona na powrót dziecka do rodziny biologicznej. Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, za zgodą rodziny zastępczej może przebywać w dotychczasowej rodzinie, jeżeli kontynuuje naukę, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
4. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo–wychowawczej typu rodzinnego;
6. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
7. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;

8. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
9. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi;
10. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
11. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
12. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
13. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
14. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
15. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
16. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
17. Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
18. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
19. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki;

20. Wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38 d ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie.

W kolejnych punktach niniejszego sprawozdania przedstawiono sposób realizacji zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni w roku 2024.

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu wrzesińskiego funkcjonowało ogółem 75 rodzin, w których przebywało 112 dzieci.

Poniższa tabelka przedstawia rodziny zastępcze według form pieczy zastępczej stan na 31 grudnia 2024 roku.

Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewniona	34	52
Niezawodowa	24	33
Zawodowa	2	7
Razem	60	92

W 2024 roku sąd ustanowił łącznie 12 rodzin, w tym 7 rodzin zastępczych spokrewnionych dla 9 dzieci, 5 rodzin zastępczych niezawodowych dla 8 dzieci. Łącznie umieszczono 12 dzieci. Na początku 2024 roku jedna rodzina pełniąca funkcję rodziny zastępczej niezawodowej przekształciła się w rodzinę zastępczą zawodową, w której umieszczono jedno dziecko. Łącznie w rodzinie przebywa 4 dzieci.

Ubyło 6 rodzin zastępczych spokrewnionych i 8 rodziny zastępczych niezawodowych z powodu:

- usamodzielnienia się wychowanków (10 wychowanków – 9 rodzin),
- powrotu do rodziny naturalnej (1 dziecko – 1 rodzina)
- przysposobienia dziecka (2 dzieci – 2 rodziny),
- zmiany miejsca zamieszkania rodziny zastępczej (2 wychowanków – 2 rodziny),

Rozwiązaniu uległa 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję rodzinnego domu dziecka z powodu osiągnięcia wieku emerytalnego przez opiekunów zastępczych – 2 wychowanków zostało umieszczonych w innej formie pieczy zastępczej, a 3 się usamodzielniało.

Łącznie zostało rozwiązanych 15 rodzin zastępczych, w których przebywało 20 dzieci.

Orzeczeniem o niepełnosprawności legitymowało się 7 wychowanków.

W rodzinnej pieczy zastępczej dzieci były umieszczane z różnych powodów, m.in. uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność jednego lub dwojga rodziców, porzucenie dziecka po urodzeniu czy zrzeczenie się praw do opieki nad dzieckiem.

W okresie sprawozdawczym 63 rodziny objęte były opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (narastająco od początku roku). W 2024 roku na tym stanowisku były zatrudnione 4 osoby. Koordynatorzy służyli rodzinom zastępczym wsparciem i pomocą w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, ukierunkowywali rodziny w działaniach mających na celu realizację zadań wynikających z pieczy zastępczej. Praca z rodzinami zastępczymi stanowiła działania związane z aktualną sytuacją rodzin i była ona skoncentrowana na rozwiązywaniu problemów na bieżąco zgłaszanych przez rodziców zastępczych. Podczas tych spotkań omawiana była sytuacja dziecka, ewentualne trudności opiekuńczo-wychowawcze, jego sytuacja zdrowotna i edukacyjna. Koordynatorzy inicjowali także spotkania dzieci z rodzicami biologicznymi na terenie PCPR we Wrześni. Pomagali członkom rodzin we wzmacnianiu wzajemnego kontaktu i rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Informowali również o możliwościach specjalistycznej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i ich opiekunów.

13 rodzin zastępczych objętych było natomiast opieką pedagoga. W rodzinach tych przebywali i nadal przebywają wychowankowie powyżej 18 roku życia.

1. Działalność diagnostyczno-konsultacyjna, prowadzenie naboru, kwalifikowanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnych form pieczy zastępczej

PCPR we Wrześni prowadzi ciągły nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W 2024 roku odbyło się jedno szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze. Szkolenie było prowadzone na podstawie Programu Szkoleniowego „Rodzina”, zatwierdzonego przez MPiPS decyzją nr 147/2018/RZ z dn. 07.11.2018 roku. Szkolenie prowadzone było przez wykwalifikowanych trenerów zastępczego środowiska rodzinnego – jeden z trenerów jest pracownikiem Zespołu do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej, drugi trener zatrudniony został na umowę zlecenie.

W roku sprawozdawczym Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej prowadził postępowanie kwalifikacyjne w stosunku do 14 osób, w tym 11 postępowań kwalifikacyjnych prowadzonych było na prośbę sądu, 3 postępowania zostały wszczęte na wniosek kandydatów. Na początku 2024 roku zakończone zostało jedno postępowanie kwalifikacyjne, które zostało

wszczęte pod koniec 2023 roku. 5 postępowań kwalifikacyjnych nie zostało zakończonych ze względu na rezygnację kandydatów.

Ponadto PCPR jest w trakcie opracowywania swojego autorskiego programu szkoleniowego dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

2. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodzinnych form pieczy zastępczej oraz funkcjonującym rodzinom zastępczym.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewniał badania psychologiczne kandydatom oraz rodzinom zastępczym. Badania psychologiczne były wykonywane przez psychologa zatrudnionego w PCPR we Wrześni. Badania były wykonywane zgodnie z procedurą sporządzania opinii o predyspozycjach i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka (Załącznik nr 1.1 do Zarządzenia nr 6/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni z dnia 30 marca 2023 r.).

W 2024 psycholog PCPR wykonał 30 badań psychologicznych, z czego 15 badań wykonano osobom sprawującym rodziną pieczę zastępczą oraz 15 badań kandydatów. Jedno badanie psychologiczne wykonane zostało przez psychologa, który nie jest pracownikiem tutejszego Centrum, ze względu na to, iż rodzic zastępczy to były pracownik PCPR we Wrześni.

W wykonanych badaniach psychologicznych wykorzystano następujące narzędzia: Popularny Kwestionariusz Inteligencji Emocjonalnej, Kwestionariusz CISS, Kwestionariusz Komunikacji Małżeńskiej, Skalę Uczuć Pozytywnych i Negatywnych SUPIN, Kwestionariusz Komunikacji Społecznej, Skala Postaw Rodzicielskich, CUIDA, EPQ-R, Test Kompetencji Rodzicielskich oraz Kwestionariusz Stylów Przywiązania, Kwestionariusz Ustosunkowań. W prowadzonych badaniach stosowano również wywiad i obserwację.

3. Zapewnienie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni organizowało szkolenia dla rodzin zastępczych. W 2024 roku zorganizowane zostało szkolenie „Depresja u dzieci i młodzieży. Jak pomóc dzieciom. Wskazówki dla rodziców zastępczych”. W szkoleniu wzięło udział 36 rodziców zastępczych. W październiku PCPR we Wrześni we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym we Wrześni i OPS we Wrześni zorganizowało konferencję „Razem możemy zatrzymać przemoc – ochrona dziecka krzywdzonego”, w której uczestniczyło 13

rodziców zastępczych. Na organizowane formy doształcania podnoszące kwalifikacje rodziców zastępczych, zapraszani są wszyscy opiekunowie.

Ponadto każde spotkanie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych poprzedzone jest wprowadzeniem pracownika Zespołu do spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej. W 2024 roku poruszono następujące tematy: komunikacja pomiędzy rodziną zastępczą a rodziną naturalną, omówiono formy wsparcia i pomocy wychowanka po opuszczeniu rodziny zastępczej, omówiono gry i zabawy logopedyczne – warsztat poprowadziła pani Małgorzata Słaba, która jest logopedą. Rozmawiano z rodzicami zastępczymi o tym, jak pomóc dziecku z depresją oraz jak zachęcić dziecko do współpracy. Zapoznano rodziców zastępczych z ćwiczeniami wspierającymi pracę mózgu. Omówiono rolę rodzica w życiu dziecka a także traumę dziecięcą i jej wpływ na późniejsze funkcjonowanie. Rodzice wymieniali swoje doświadczenia na temat kontaktów dziecka w rodzinie zastępczej z rodzicami naturalnymi.

4. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grupy wsparcia oraz rodzin pomocowych.

Organizator zapewniał rodzinom zastępczym możliwość skorzystania z udziału w spotkaniach grupy wsparcia. Odbyło się 13 spotkań w ramach grupy wsparcia. W 2024 roku podczas spotkań poruszone zostały następujące tematy:

- 27.01.2024 r. – Formy wsparcia i pomocy wychowanka po opuszczeniu rodziny zastępczej;
- 10.01.2024 r. – Pomiędzy dwoma domami – komunikacja pomiędzy rodziną zastępczą a rodziną naturalną;
- 16.03.2024 r. – Gry i zabawy logopedyczne dla dzieci;
- 20.04.2024 r. – Jak pomóc dziecku z depresją?;
- 25.05.2024 r. – Zachęcanie dziecka do współpracy;
- 14.06.2024 r. – Piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego;
- 15.06.2024 r. – Rola rodzica w przyszłym życiu dziecka;
- 29.08.2024 r. – Wyście na kręgle do Hotelu Kosmowski we Wrześni;
- 07.09.2024 r. - Rajd Rowerowy Rodzin Zastępczych;
- 14.09.2024 r. – Trauma dziecięca i jej wpływ na późniejsze funkcjonowanie;
- 12.10.2024 r. – Każde dziecko może być geniuszem. Ćwiczenia wspierające pracę mózgu;
- 09.11.2024 r. – Kontakt z rodzicami naturalnymi dzieci znajdujących się w pieczy zastępczej;
- 09.03.2024 roku – spotkanie grupy wsparcia odbyło się w Kołaczku. Rodziny zaproszone zostały do kina na film pt. „Kochanie, chyba cię zabiłem”. Rodziny miały również możliwość zwiedzenia Izby Wł. St. Reymonta, mieszczącej się w budynku Pałacu oraz Muzycznego

Poddasza. Rodziny na zakończenie spotkania zostały zaproszone na kawę, herbatę i ciasto, gdzie podczas rozmowy miały możliwość wymiany swoich doświadczeń. Spotkanie miało charakter integracyjny.

Rodziny zastępcze każdorazowo były informowane o terminach spotkań grup wsparcia przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto otrzymały harmonogram spotkań grup wsparcia.

5. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizowało poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w następujący sposób:

- Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej regularnie spotykali się z rodzinami zastępczymi w ich miejscu zamieszkania w celu omówienia sytuacji dzieci oraz omówienia bieżących problemów. Koordynatorzy udzielali na bieżąco rodzinom zastępczym poradnictwa w zakresie zgłaszanych problemów.
- W razie poważniejszych problemów rodziny zastępcze miały możliwość skorzystania ze wsparcia pedagoga oraz psychologa. Poradnictwo takie odbywało się w ramach rozmów indywidualnych lub spotkań obejmujących pracowników PCPR oraz pedagogów szkolnych, kuratorów, rodziców biologicznych.
- Poradnictwo także odbywało się w ramach rozmów psychoedukacyjnych, wspierających prowadzonych zarówno z rodzicami zastępczymi, jak i dziećmi przebywającymi w rodzinie zastępczej. Każdorazowo interwencja psychologa lub pedagoga poprzedzona była rozmową z rodziną zastępczą i rozpoznaniem problemu. Stosowane metody dopasowane były do zgłaszanych przez rodzinę problemów oraz wieku dziecka.
- Prowadzone przez PCPR poradnictwo polegało niejednokrotnie również na zdiagnozowaniu problemów oraz wskazaniu odpowiednich metod radzenia sobie z nimi. Pracownicy PCPR na podstawie pracy z rodziną zastępczą, obserwacji dziecka, informacji przekazywanych ze szkoły wskazywali dalsze sposoby uzyskiwania pomocy specjalistów (np. diagnoza w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, skorzystanie z pomocy psychoterapeuty dziecięcego, psychiatry, logopedy, neurologa, itp.).

- W okresie sprawozdawczym udzielono wsparcia 11 rodzinom zastępczy, łącznie udzielono 19 porad.

6. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej ma obowiązek, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy lub raz na 3 miesiące w przypadku dzieci do 3 roku życia, dokonywać oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej i informować sąd o całokształcie sytuacji dziecka. Psycholog PCPR rozsyła zaproszenia na oceny sytuacji dziecka po otrzymaniu aktualnych danych od koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Zapraszani do wzięcia udziału w ocenach są rodzice zastępczy, rodzice biologiczni, którzy nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej, przedstawiciele szkół, ośrodków pomocy społecznej – pracownicy socjalni lub asystenci rodzin, kuratorzy, przedstawiciel Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego w Poznaniu, PCPR finansujące pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Pracownicy instytucji znajdujących się w znacznym oddaleniu od siedziby PCPR mają możliwość uczestniczenia w posiedzeniu zespołu dokonującego oceny sytuacji dziecka w formie zdalnej. Obecnie informacja taka jest zawierana w zaproszeniu. W razie braku możliwości uczestniczenia pedagogów szkolnych czy pracowników ops w zaproszeniu zawarta jest prośba o pisemną informację na temat dziecka, współpracy z rodziną zastępczą oraz współpracy z rodziną naturalną. Prośba o przekazanie opinii jest wysyłana z około miesięcznym wyprzedzeniem, co pozwala pracownikom tych instytucji na przygotowanie w/w opinii.

Do tej pory w ocenach sytuacji dziecka w formie zdalnej brali udział przede wszystkim pracownicy Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego w Poznaniu. Zdarzyło się natomiast, że korzystali z takiej możliwości pracownicy innych instytucji (np. PCPR w Gnieźnie).

W trakcie posiedzenia zespołu dokonującego oceny sytuacji dziecka tworzony jest protokół opisujący bieżącą sytuację dziecka, który podpisują wszyscy uczestnicy posiedzenia. W protokołach zawierane są również zapisy o uczestnictwie przedstawicieli instytucji w formie zdalnej. W protokole zawarta jest informacja na temat opinii zespołu, czy istnieje zasadność dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, czy też pobyt nie jest zasadny. W oparciu o protokoły tworzone są opinie o zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, które są przesyłane do właściwego sądu, a także do innych powiatowych centrów pomocy rodzinie (w przypadku, jeśli pobyt dziecka w pieczy zastępczej jest finansowany przez inny powiat).

W 2024 roku zorganizowano 169 posiedzeń zespołów oceniających sytuację dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu wrzesińskiego

7. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku realizowało poradnictwo mające na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego w następujący sposób:

- Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej regularnie spotykali się z rodzinami zastępczymi w ich miejscu zamieszkania w celu omówienia sytuacji dzieci oraz omówienia bieżących problemów. Koordynatorzy udzielali na bieżąco rodzinom zastępczym poradnictwa w zakresie zgłaszanych problemów. Przekazywali także informacje w ramach zespołu ds. pieczy zastępczej na temat bieżącej sytuacji, trudności doświadczanych przez rodziców zastępczych.
- Rodziny zastępcze miały możliwość skorzystania ze wsparcia pedagoga oraz psychologa. Odbywało się to na wniosek koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub na prośbę samej rodziny.
- W razie doświadczania poważnych trudności, kryzysu w rodzinie zastępczej organizowane były niezwłocznie spotkania. W spotkaniach tych uczestniczyły wszystkie osoby, które miały wpływ na sytuację dziecka lub mogły zaproponować rodzinie wsparcie lub działania naprawcze (głównie pracownicy PCPR, pedagodzy szkolni, kuratorzy, asystenci rodziny lub pracownicy socjalni, a także rodzice biologiczni oraz dalsi członkowie rodziny, którzy wspierają rodziców zastępczych w procesie wychowawczym).
- Poradnictwo dotyczące wypalenia zawodowego odbywało się w formie rozmów psychoedukacyjnych oraz wspierających, dotyczących radzenia sobie ze stresem, dbania o własne potrzeby, nazywania swoich emocji.
- Formą przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu u rodzin zastępczych były również prowadzone cyklicznie grupy wsparcia. Rodzice mieli podczas tych spotkań możliwość wypowiedzenia się na temat doświadczanych trudności, uzyskania wsparcia grupy, otrzymania zapewnienia, że inni również doświadczają podobnych trudności. Rodziny

zastępcze korzystając z możliwości uczestniczenia w grupach wsparcia miały możliwość skorzystania z doświadczenia rodziców zastępczych z dłuższym stażem.

- W 2024 roku w ramach przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu rodzice zastępczy mieli możliwość uczestniczenia w seansie filmowym w Gminnym Ośrodku Kultury w Kołaczku. Uczestnicy spotkania zwiedzili również Izbę Pamięci Władysława Stanisława Reymonta oraz Muzycznego Poddasza. Odbyło się również wspólne wyjście na kręgle do Hotelu Kosmowski we Wrześni.

8. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni współpracowało z Wielkopolskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Poznaniu. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych z uregulowaną sytuacją prawną zgłoszone zostały do w/w Ośrodka. W roku 2024 r. zostało zgłoszonych czworo dzieci z uregulowaną sytuacją prawną celem kwalifikacji do adopcji. Dzieci te wcześniej przebywały w niezawodowej rodzinie zastępczej. Jedno dziecko z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszone w ramach poszukiwania miejsca w pieczy zastępczej na zlecenie Sądu Rejonowego we Wrześni.

W wyniku tych działań 2 dzieci zostało przysposobionych.

9. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;

W przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku, PCPR zapewnia rodzinę pomocową do opieki nad dziećmi. W 2024 roku nie było konieczności organizowania opieki nad dzieckiem z ww. wymienionych powodów.

10. Dokonywanie oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Ocena rodziny zastępczej odbywała się w następujący sposób:

- Rodzina zastępcza była pisemnie zapraszana przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej na dokonanie oceny w wyznaczonym terminie.

- Ocena rodziny dokonywana była przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, psychologa i pedagoga przy obecności rodziny zastępczej.
- Obecność rodziny zastępczej przy dokonywaniu oceny rodziny nie była obowiązkowa, więc nie wszystkie rodziny skorzystały z takiej możliwości.
- Podczas oceny omówione zostało to, w jaki sposób rodzina zastępcza wywiązuje się ze swoich obowiązków wobec dziecka w wyznaczonych obszarach. Rodzina zastępcza podczas rozmowy była proszona o podanie przykładowych sytuacji ilustrujących oceniane obszary.
- Podczas spotkania rodzinie zastępczej była przedstawiana dokonana ocena. W przypadku obecności rodziców na konsultacji – otrzymali oni na koniec spotkania podpisaną przez wszystkich uczestników ocenę. W przypadku nieobecności rodziny dokonana ocena została wysyłana pocztą za potwierdzeniem odbioru. W obydwu przypadkach rodziny zastępcze zostają pouczone o możliwości złożenia zażalenia do Starosty Wrzesińskiego.

W okresie sprawozdawczym Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej dokonał 19 ocen rodzin zastępczych. Wszystkie rodziny oceniono pozytywnie.

11. Współpraca ze środowiskiem lokalnym.

PCPR we Wrześni współpracował z ośrodkami pomocy społecznej, sądami rodzinnymi i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, instytucjami kultury. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej polegała m.in. na wymianie informacji o dzieciach oraz o rodzicach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, na konsultowaniu planów pomocy dziecku z asystentami rodziny lub pracownikiem socjalnym. Pracownicy ops byli również zapraszani na oceny sytuacji dziecka. Współpraca z sądami polegała w szczególności na działaniach w zakresie zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Rodzinni kuratorzy zawodowi zapraszani byli na oceny sytuacji dziecka. Współpraca z Wielkopolskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Poznaniu polega m.in. na wymianie informacji o dzieciach zgłoszonych przez Centrum do przysposobienia. Pracownicy WOA brali również udział w ocenach sytuacji dziecka.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pozostawali w stałym kontakcie telefonicznym i osobistym z wychowawcami klas oraz pedagogami szkolnymi. Wymienieni pracownicy szkoły uczestniczyli także w ocenie sytuacji dziecka. W 2024 roku Centrum kontynuowało współpracę z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Kołaczku. Dzięki tej współpracy opiekunowie zastępczy mogli skorzystać bezpłatnie z kina. Mieli również możliwość

zwiedzenia Izby Pamięci Wł. St. Reymonta oraz Muzycznego Poddasza. Dzięki wsparciu firm oraz osób indywidualnych z terenu powiatu wrzesińskiego (m.in. Hotel Kosmowski, firma „Agronowak”, M. Kosmala) możliwe było wyjście na kręgle do Hotelu Kosmowski

12. Szkolenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej mieli zapewniony dostęp do szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w szkoleniach, konferencjach, webinarach z zakresu pracy z dziećmi i rodziną. Były to m.in.:

- Aktualne środki psychoaktywne popularne wśród dzieci i młodzieży;
- Jak reagować, żeby zareagować – o problemach różnej natury, kiedy musimy podjąć interwencję;
- Dorosły godny zaufania – jak rozmawiać o krzywdzeniu z dzieckiem i jego rodzicem;
- Depresja u dzieci i młodzieży. Jak pomóc dziecku. Wskazówki dla rodziców zastępczych;
- Każde dziecko jest geniuszem. Ćwiczenia wspierające pracę mózgu;
- Standardy ochrony małoletnich;
- Model wczesnego usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej;
- Gry – „Wyzwanie życia”;
- Być świadomym rodzicem zastępczym – współczesne wyzwania;
- Dzieci i młodzież w kryzysie psychicznym;
- Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej jako kompetentny rzecznik dziecka i rodziny zastępczej;
- Zadania i obowiązki koordynatora;
- Wzmacnianie kompetencji rodzin w depresji;
- Trauma dziecięca i jej wpływ na funkcjonowanie;
- Skuteczne metody terapii uzależnień;
- Współwystępowanie uzależnień i innych zaburzeń psychicznych;
- Jak pracować z osobami, które doświadczają przemocy domowej;
- Podstawy prawa rodzinnego i opiekuńczego w praktyce;
- Psychologia osobowości;
- Było sobie życie cyfrowe. Szkolenie dla młodzieży 12+;
- Świat cyfrowy a rozwój dziecka;

- Uzależnienia cyfrowe dzieci i młodzieży;
- konferencja „Razem możemy zatrzymać przemoc – ochrona dziecka krzywdzonego”.

13. Inne działania

W ramach popularyzacji rodzicielstwa zastępczego w 2024 roku pracownicy Zespołu do spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej roznosili ulotki dotyczące rodzicielstwa zastępczego. W prasie lokalnej – „Przegląd Powiatowy” oraz „Wiadomości Wrzesińskie” zamieszczone zostały artykuły dotyczące rodzicielstwa zastępczego oraz poszukiwania kandydatów na rodzinę zastępczą. Na profilu społecznościowym Facebook również umieszczane były m.in. informacje dotyczące spotkań w ramach grup wsparcia, czy informacje o wydarzeniach. W okresie świąt Bożego Narodzenia oraz święta 15 sierpnia tutejsze Centrum zwróciło się do kościołów rzymsko-katolickich z terenu powiatu wrzesińskiego z prośbą o odczytanie informacji dotyczącej poszukiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Zwrócono się również z prośbą do dyrektorów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych z terenu powiatu wrzesińskiego z prośbą o umieszczenie na platformie E-Dziennik apelu dotyczącego poszukiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Ponadto w ramach promowania rodzicielstwa zastępczego pracownicy Zespołu do spraw Rodzinnej Pieczy zastępczej roznosili ulotki promujące rodzicielstwo zastępcze oraz udzielali informacji na ten temat podczas „Niedzieli z Powiatem”, czy targów „Rolnicza Jesień”.

W dniu 14 czerwca 2024 roku odbył się piknik dla rodzin zastępczych z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego na Campingu „Lipówka” przy ul. Świętokrzyskiej we Wrześni. Na dzieci czekały liczne atrakcje oraz smaczny poczęstunek. Rodzice zastępczy mieli okazję spotkać się i wymienić doświadczenia. Wręczono im również podziękowania za podjęcie się trudnej misji wychowania powierzonego pod opiekę dziecka. Dwóm rodzinom zastępczy wręczono statuetki jako wyraz podziękowania za długoletnią pracę na rzecz dziecka.

Na początku września Zespół do spraw Rodzinnej Pieczy zastępczej zorganizował Rajd Rowerowy Rodzin Zastępczych. Uczestnicy rajdu mieli do pokonania 19 km trasę: Września-Gozdowo-Zieliniec-Żydowo-Kołaczkowo. Na mecie czekał na wszystkich słodki poczęstunek oraz kielbasa z ogniska. Dzieci mogły skorzystać z trzech seansów w Kinie Za Rogiem oraz wziąć udział w konkurencjach sportowych, rozwiązywaniu łamigłówek oraz quizie dotyczącym ruchu drogowego. Nie zabrakło malowania twarzy, kolorowych tatuaży, tworzenia bransoletek oraz malowania farbami na folii.

We współpracy z firmą Brose Sitech z Polkowic Zespół do spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej współorganizował spotkanie Mikołajkowe dla dzieci umieszczonych w rodzinnej

i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wszyscy uczestnicy mogli liczyć na posiłek, słodkości oraz mnóstwo atrakcji, takich jak występ iluzjonisty, pokaz pracy robotów przemysłowych i drukarki 3D, a także szkolenia z pierwszej pomocy oraz zajęcia z bezpieczeństwa w podróży. Wszystkie dzieci otrzymały prezenty od Św. Mikołaja.

W okresie sprawozdawczym Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zorganizował szkolenie dla rodziców biologicznych podnoszące ich kompetencje rodzicielskie mających dzieci umieszczone w pieczy zastępczej lub zagrożonych ich umieszczeniem w pieczy. W szkoleniu uczestniczyło 12 osób, jednakże były to osoby, które zostały zobowiązane przez sąd do odbycia takich warsztatów – 3 osoby, rodziny zastępcze – 4 osoby, inni – 4 osoby. W warsztacie wzięła udział tylko jedna osoba, która ma umieszczone dzieci w pieczy zastępczej. Szkolenie prowadzone było przez pedagoga Zespołu do spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej w ramach programu szkoleniowego „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” podnoszącego kompetencje rodzicielskie.

W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przystąpiło do realizacji projektu unijnego pod nazwą: „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej”. Czas trwania projektu to okres 6 lat. W okresie sprawozdawczym w ramach projektu wykonano diagnozę pogłębioną przez psychologa dla 21 podopiecznych. Konsultacji logopedycznej poddanych zostało 16 dzieci. W ramach zajęć z Integracji Sensorycznej 10 dzieci uczestniczyło w spotkaniach z terapeutą SI. 15 dzieci skorzystało z konsultacji psychoterapeutycznej. Jeśli chodzi o wsparcie dla opiekunów zastępczych, to z poradnictwa psychoterapeutycznego skorzystało 23 rodziców zastępczych. Wychowankom, którzy są w procesie usamodzielnienia zaproponowano udział w psychoterapii, z którego skorzystało 6 pełnoletnich wychowanków. Jedna osoba miała również możliwość zrobienia kursu prawo jazdy.

W ramach projektu zorganizowane zostały dwa wyjazdy do Torunia – jeden dla rodziców zastępczych, dzieci oraz ich najbliższego otoczenia, drugi dla wychowanków przebywających w Ośrodku Wspomagania Dziecka i Rodziny w Kołaczku. Wyjazdy miały na celu integrację rodzin zastępczych, a także realizowały cele edukacyjne, poznawcze oraz wychowawcze uczestników wyjazdu. Z tej formy wsparcia skorzystało 24 wychowanków OWDiR w Kołaczku oraz 23 opiekunów zastępczych, 35 dzieci a także 2 osoby z najbliższego otoczenia dziecka.

Pracownicy Zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym mieli możliwość udziału 4 spotkaniach superwizyjnych zorganizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu.

Wyznaczniki działań na 2025 rok:

1. Prowadzenie działań promujących rodzinne formy opieki w celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub rodziny zastępczej zawodowej;
2. Podnoszenie umiejętności rodzin zastępczych w zakresie opieki i wychowania dzieci przebywających w pieczy zastępczej;
3. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu doskonalenie ich umiejętności zawodowych;
4. Prowadzenie działań w ramach realizacji projektu pod nazwą „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej”;

DYREKTOR
Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie
Olga Krukowska

Sporządziła:

Koordynator
Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej
Pedagog

mgr Justyna Wasielewska